

Toelichting

Betreft	Fietspad Heerdstraat te Sint Joost Goudgroene natuurzone (Natuurnetwerk Nederland) en houtopstanden Wnb							
Ons kenmerk	ECH098							
Datum	18 september 2018							
Opsteller	R. Janssen		Verificatie	O. Staal		Validatie	O. Staal	

Aanleiding

De gemeente Echt – Susteren is voornemens om aan de zuidzijde van de Heerdstraat te Sint Joost een fietspad aan te leggen. Dit fietspad gaat als veiliger alternatief dienen om te voorkomen dat schoolgaande jeugd op de gevaarlijke Heerdstraat moet fietsen en dient tevens als recreatieve fietsroute. Het fietspad is gesitueerd ter plaatse van akkers en bos/boschages, waarvoor een verkennend flora- en faunaonderzoek is uitgevoerd¹. Uit dit verkennend onderzoek is gebleken dat het fietspad gepland is binnen bosgebieden welke in het POL 2014 aangewezen zijn als goudgroene natuurzone (Natuurnetwerk Nederland). De houtopstanden vallen tevens onder de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden (voorheen Boswet). Er dient derhalve overleg plaats te vinden met het bevoegd gezag, provincie Limburg inzake de compensatie van de goudgroene natuurzone en te kappen houtopstanden. Ter onderbouwing van de ligging van het fietspad, de mogelijke aantasting van de goudgroene natuurzone en de hiermee samenhangende compensatie van te kappen houtopstanden is deze toelichting opgesteld.

Naast de ligging van het plangebied binnen delen van de goudgroene natuurzone, doorsnijdt het fietspad tevens enkele delen van de zilvergroeene natuurzone en de bronsgroene landschapszone. Deze gebieden ondersteunen de functionaliteit en effectiviteit van de goudgroene natuurzone en beschermen de landschappelijke waarden. Conform de Wijzigingsverordening Paragraaf 2.13 Zilvergroeene natuurzone van de Omgevingsverordening Limburg 2014 (Provinciaal Blad Limburg nr. 106), dient beoordeeld te worden of de kernkwaliteiten van deze gebieden aangetast worden door de ingreep. Hoewel het fietspad dergelijke gebieden doorsnijdt, bestaan deze delen in de huidige situatie uit intensief in gebruik zijnde akkers en leidt de ingreep niet tot het aantasten van landschappelijke waarden zoals het rooien van bomenrijen en dergelijke. Gezien het huidige gebruik vervullen deze gebieden ook geen essentiële rol voor de omliggende goudgroene structuur of op grotere afstand gelegen Natura 2000-gebieden. Ter plaatse van de zilvergroeene natuurzone en de bronsgroene landschapszone zijn negatieve effecten als gevolg van de realisatie van het fietspad derhalve uitgesloten. Deze gebieden worden hierna ook niet meer nader toegelicht.

Voorgenomen plan

Het fietspad is gepland ten zuiden van de Heerdstraat te Sint Joost, vanuit de Hingenderstraat-Schrevenhofsweg te Sint Joost tot aan de Dominicusweg nabij Montfort. De Heerdstraat wordt aan beide zijden volledig begeleid door een laan oude beukenbomen. De waardevolle bomen worden bij de realisatie van het fietspad ontzien, waardoor het fietspad op circa 10 meter ten zuiden van de Heerdstraat gelegen is. Het fietspad heeft een breedte van circa 5 meter, bestaande uit een verharding van 3 meter breed met aan weerszijden een berm van 1 meter. Het fietspad doorsnijdt enkele akkers en bos/boschages. Daar waar bossen doorsneden worden is het tracé nauwkeurig uitgezet, zodat zo min mogelijk grote of waardevolle bomen gekapt hoeven te worden. Hiervoor zijn de bomen binnen de bossen ingemeten zodat het fietspad tussen de bomen door gaat laveren. Ter plaatse van de te doorsnijden akkers,

¹ Janssen, R., 2017. Verkennend flora- en faunaonderzoek Fietspad Heerdstraat te Sint Joost. Rapportnummer: ECH098-FF-Def01. 19 oktober 2017, Kragten, Herten.

blijft een strook tussen de Heerdstraat en het fietspad over, welke ingericht wordt als extensieve natuurberm met waarde voor onder andere insecten.

Het fietspad is met name van belang als veilige fietsroute voor de schoolgaande jeugd van en naar Montfort en dient tevens een recreatief gebruik. De weg wordt in de huidige situatie als gevaarlijk ervaren door fietsers en omwonenden. In afbeelding 1 en 2 zijn de ligging en een impressie van het plangebied weergegeven.

Afbeelding 1 Ligging van het plangebied (rood) ten zuiden van de Heerdstraat te Sint Joost (bron luchtfoto: ESRI).

Afbeelding 2 Impressie van de locatie voor het fietspad.

Inpassing en inrichting

Zoals in bovenstaande alinea reeds kort is aangehaald, is voor de locatiebepaling van het fietspad gezocht naar het minst verstorende tracé van het fietspad op de aanwezige bosgebieden. Allereerst is rekening gehouden met de monumentale beukenbomen langs de Heerdstraat. Op basis van de ligging van deze bomen is het fietspad op circa 10 meter afstand van de Heerdstraat komen te liggen, zodat het wortelstelsel van deze bomen onaangetast blijft en er als gevolg van het fietspad geen bomen direct naast de beuken gekapt worden, wat leidt tot te veel zonlicht op de stam van de beuken (zonnebrand). Dit heeft er toe geleid dat het fietspad op enkele locaties het bos doorsnijdt. Hierbij worden grote en waardevolle bomen binnen deze bossen zo veel mogelijk behouden, door de aanwezige bomen exact in te meten en vervolgens het fietspad zo te situeren dat de kap van dergelijke bomen vermeden wordt. Voorwaarde hierbij was tevens om te zoeken naar een tracé wat geen effect heeft op de aanwezige beukenlaan, maar toch zo dicht mogelijk tegen de Heerdstraat is gelegen, om zo ook verdere verstoring binnen de

bosschages te voorkomen. Wat overblijft is een fietspad, inclusief bermen, van circa 5 meter breed dat tussen de bomen binnen de bossen door laveert.

Ter plaatse van de akkers blijft er tussen het fietspad en de Heerdstraat een ruime berm (circa 10 meter) over, welke ingericht wordt als natuurberm. Deze bermen worden ingezaaid met een bloemenrijk kruiden- en grasmengsel en extensief beheerd, zodat geschikt leefgebied wordt gecreëerd voor o.a. diverse insectensoorten. De totale oppervlakte van de te realiseren natuurberm betreft circa 10.520 m². Het fietspad doorsnijdt voor een kort deel de zilvergroeene natuurzone, wat is aangeduid als 'botanisch waardevol akkerland' en 'botanisch waardevol grasland' in het provinciale natuurbeheerplan. De ontwikkeling van de natuurberm op de voormalige akkers langs de Heerdstraat vormt daarmee een versterking van de zilvergroeene natuurzone en bronsgroene landschapszone.

Verder wordt er bij de realisatie van het fietspad ook rekening gehouden met de te plaatsen verlichting. In het verkennend flora- en faunaonderzoek is aangegeven dat negatieve effecten door lichtverstoring op (zeldzamer) voorkomende diersoorten in de omgeving voorkomen kunnen worden door het fietspad zo in te richten dat aanvullende verlichting op de omgeving zo veel mogelijk wordt voorkomen. Verlichting in de bossen leiden namelijk tot het minder geschikt worden van leefgebied voor met name nachtelijk actieve diersoorten als de das en vleermuizen. Ten behoeve van de veiligheid van het fietspad, dient het fietspad wel verlicht te worden. De exacte manier waarop het fietspad verlicht gaat worden is nog niet bekend, maar er dient voldaan te worden aan onderstaande minimale eisen:

- Er dient gebruik gemaakt te worden van verlichting die zo min mogelijk brandt, bijvoorbeeld verlichting die pas aan gaat op het moment dat fietsers naderen, en;
- met een lage en gefocuste lichtbron, zoals led verlichting met speciale armaturen, zodat zo min mogelijk verstrooiing optreedt, en;
- met een diervriendelijke kleur, zoals amberkleurige verlichting.
- Het lichtplan dient ter goedkeuring aan een ecoloog voorgelegd te worden.

Aantasting Natuurnetwerk Nederland en compensatie houtopstanden

Op 30 augustus 2018 heeft een overleg op locatie plaatsgevonden tussen de provincie Limburg en de gemeente Echt-Susteren. Hierbij aanwezig waren dhr. R. Schols (ecoloog, provincie Limburg), dhr. J. Merkus (beleidsmedewerker ruimte, provincie Limburg), dhr. S. Verwijlen (projectleider, gemeente Echt-Susteren), dhr. O. Staal (projectleider, Kragten) en dhr. R. Janssen (ecoloog, Kragten).

Tijdens dit overleg is bekeken waar het fietspad gesitueerd is en welke impact dit mogelijk op de bestaande natuurwaarden kan hebben. Op basis hiervan is bekeken hoe compensatie van de goudgroene natuurzone en de houtopstanden dient plaats te vinden.

Indirecte effecten

Zoals in voorgaande alinea's is beschreven, wordt het fietspad zo gerealiseerd zodat negatieve effecten, zoals lichtverstoring, op beschermde soorten en gebieden zo veel mogelijk worden voorkomen. Middels het treffen van deze inrichtingsvereisten worden indirecte negatieve effecten op de bosgebieden en de goudgroene natuurzone als gevolg van lichtverstoring voorkomen. Overige indirecte negatieve effecten als gevolg van het gebruik van het fietspad, zoals bijvoorbeeld geluidsverstoring of aanzienlijke verstoring als gevolg van de aanwezigheid van mensen, worden niet verwacht doordat het voornamelijk wordt gebruikt door schoolgaande jeugd en als recreatief fietspad. Het fietspad zal daarom naar verwachting hoofdzakelijk overdag worden gebruikt en leidt daarom niet tot verstoring van nachttactieve dieren.

Directe effecten

De ligging van het fietspad binnen de goudgroene natuurzone is daarnaast zo gepositioneerd, middels het behouden van een dichte bosrand en het laveren van het fietspad tussen grote en waardevolle bomen, dat er nauwelijks daadwerkelijke aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de bossen optreedt. Desalniettemin is er enig ruimtebeslag en leidt het fietspad ertoe dat er binnen een strook van in totaal 6.860 m² vegetatie gerooid dient te worden voor de aanleg van het fietspad in de goudgroene natuurzone, tevens beschermde houtopstand in het kader van de Wnb. Deze aantasting is weergegeven in afbeelding 3 en als bijlage bij deze toelichting.

Gezien de te treffen inpassingsmaatregelen is er slechts sprake van een beperkte aantasting van de goudgroene natuurzone. De oppervlakte die daadwerkelijk aangetast wordt (6.860 m^2) dient wel gecompenseerd te worden. Uitgaande van de beleidsregel natuurcompensatie dient verlies aan bos in de goudgroene natuurzone met een factor 1.66 gecompenseerd te worden. In dit geval gaat het om 11.388 m^2 ($1.66 * 6.860 \text{ m}^2$) bos dat dient te worden herplant/gecompenseerd binnen de gemeente Echt-Susteren. Door de herplant van houtopstanden binnen de gemeente Echt-Susteren te laten plaatsvinden, kunnen lokaal voorkomende natuurwaarden versterkt worden, waardoor de oppervlakte aantasting in de bosschages op zinvolle wijze wordt gecompenseerd. Het doeltype voor compensatie betreft gevarieerd bosgebied, zoals dat verwijderd wordt. Daarnaast heeft de realisatie van de natuurberm meerwaarde voor natuur en landschap in het gebied.

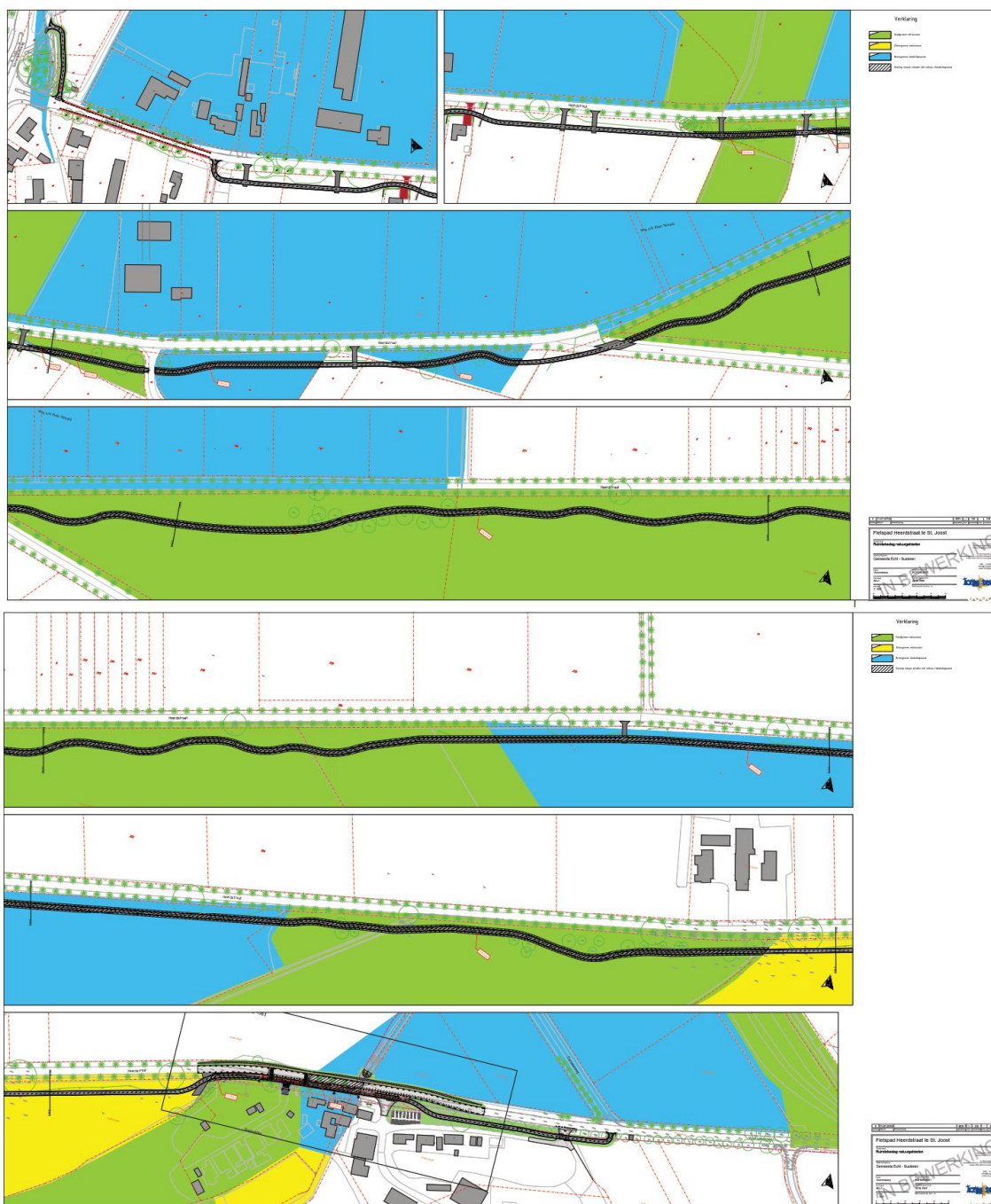
Met de herplant van 11.388 m^2 bos in het kader van de Wnb houtopstanden wordt tegelijkertijd voldaan aan de compensatieopgave van de goudgroene natuurzone. Er wordt voor gekozen de compensatieopgave onder één aanvraag te verwezenlijken middels een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wnb houtopstanden. De herplant van houtopstanden wordt als integraal onderdeel meegenomen in de uitvoeringsplannen van het fietspad en opgenomen in de omgevingsvergunning en/of uitvoeringsovereenkomst.

Compensatie

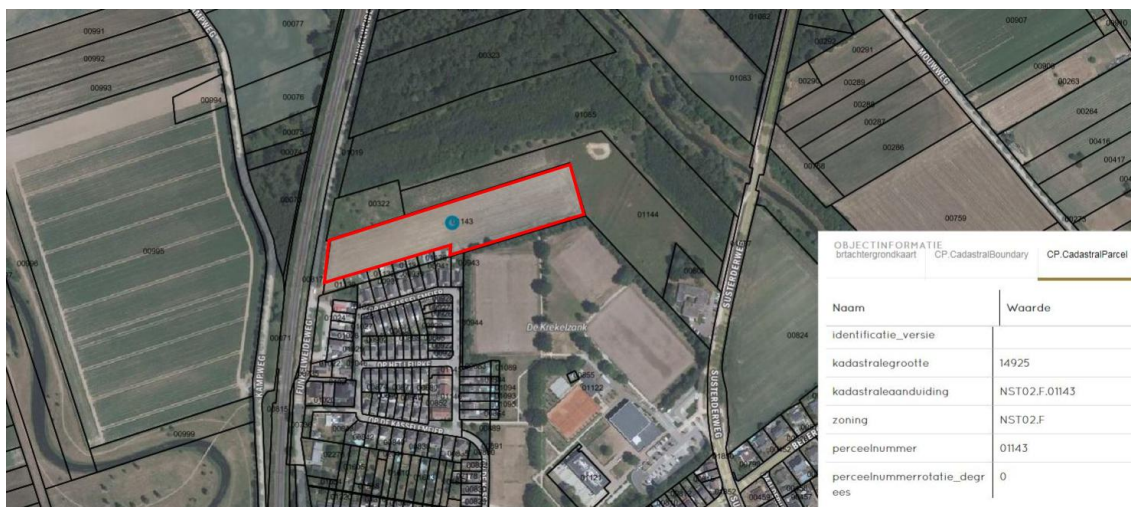
De compensatie met een oppervlakte van 11.388 m^2 vindt plaats ten noorden van Nieuwstadt, gelegen binnen de gemeente Echt-Susteren (afbeelding 4). Dit betreft kadastraal perceel NST02.F.01143 en heeft een totale oppervlakte van 14.925 m^2 . Het perceel is gelegen tegen bestaand bosgebied, waardoor het een optimale locatie vormt voor versterking van de lokale natuurwaarden. Binnen dit perceel wordt eenzelfde natuurdoeltype (gemengd bos) gerealiseerd als dat verwijderd wordt ten behoeve van het fietspad, wat tevens aansluit bij de omliggende natuur. Hiermee wordt derhalve ruimschoots voldaan aan de verplichte compensatieopgave.

Conclusie

Op basis van het voorgaande is bepaald om de voorgestane kap van stroken bosschage en bos in de goudgroene natuurzone ten behoeve van het fietspad te compenseren in een omvang van 11.388 m^2 . Deze compensatie vindt binnen dezelfde gemeente plaats om zo plaatselijke natuurwaarden te behouden en versterken en wordt procedureel afgewikkeld middels een ontheffingsaanvraag in het kader van beschermde houtopstanden bij de provincie Limburg. Negatieve effecten op beschermde gebieden en houtopstanden worden bij realisatie van deze compensatie voorkomen.

Afbeelding 3 Ruimtebeslag van het fietspad langs de Heerdstraat binnen goudgroene- en zilvergroeene natuurzone en de brongroene landschapszone (bron: Provincie Limburg).

Afbeelding 4 De compensatielocatie (rood omlijnd) ten noorden van Nieuwstadt (bron: PDOK).

Bijlagen

Tekening ruimtebeslag fietspad Heerdstraat binnen de goudgroene en zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone.

Janssen, R., 2017. Verkennend flora- en faunaonderzoek Fietspad Heerdstraat te Sint Joost. Rapportnummer: ECH098-FF-Def01. 19 oktober 2017, Kragten, Herten.